швидко реагувати на зміни ринку та максимально задовольняти зростаючі потреби сучасного клієнта.

Список використаних джерел

1. Завадинська О. Ю., Кіт Д. А. Трансформація світової індустрії гостинності в умовах воєнних, економічних та екологічних викликів. Маркетингові та організаційні механізми повоєнного розвитку галузі гостинності та туризму України : тези доп. 3-ї Міжнар. наук.-практ. конф. (12 листопада 2025 р.). Харків : НТУ «ХПІ», 2025. URL:https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/3ac44b80-ebb2-4e82-9064-34a41a5a1946/content

2. Лявинець Г. Готельно-ресторанний бізнес України: кризи та розвиток. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції. Одеса, 2024. с.37 – 45. URL:https://archives.mcnd.org.ua/index.php/conference-proceeding/article/view/181/178

3. Світлинець О., Горішевський П., Халілова-Чуваєва Ю. Інноваційні стратегії в управлінні готельно-ресторанними послугами: від зелених ініціатив до соціальної відповідальності. Економіка та суспільство. 2024. No 60.

URL:https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3701/3630

РОЗРОБКА ВІЙСЬКОВОГО ТУРУ В КИЇВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Яковенко Д.В., здобувач вищої освіти
Науковий керівник: Семенюк Л. Л., кандидат географічних наук, доцент
Київський національний університет технологій та дизайну

Ключові слова: військовий туризм, військово-історичний туризм, туристичний продукт, Київська область, спеціалізований туризм.

В умовах воєнного стану та трансформації туристичного ринку України особливої актуальності набуває розвиток спеціалізованих видів туризму, зокрема військового туризму. Формування нових туристичних продуктів, пов’язаних із військово-історичною спадщиною та подіями сучасної війни, є не лише економічною необхідністю, а й важливим елементом збереження історичної пам’яті та формування національної ідентичності.

Військовий туризм охоплює відвідування місць бойових дій, військово-історичних об’єктів, меморіальних комплексів, фортифікаційних споруд, музеїв військової тематики, а також територій, що зазнали руйнувань унаслідок воєнних дій. Його розвиток у сучасних умовах пов’язаний із підвищеним рівнем відповідальності туроператорів щодо

забезпечення безпеки туристів, формування етичних підходів до екскурсійної діяльності та недопущення комерціалізації трагедій.

Згідно з дослідженнями С. Тимчука та Р. Кожухівської, роль туроператорів у військовому туризмі полягає не лише в організації подорожей, а й у забезпеченні комплексної системи безпеки, інформаційної підготовки туристів та формуванні культури миру й відповідального ставлення до відвідуваних локацій [1]. Автори наголошують, що в умовах воєнних ризиків саме туроператор виступає гарантом контролю за маршрутом, логістикою та комунікацією з місцевими органами влади.

Київська область є одним із найбільш перспективних регіонів для розвитку військового туризму. Події 2022 року сформували значний масив локацій, що мають історико-меморіальне значення. Водночас регіон характеризується відносно розвиненою транспортною інфраструктурою, близькістю до столиці та наявністю туристичного попиту.

Аналіз тенденцій розвитку туризму в Україні в умовах воєнного часу свідчить, що внутрішній туризм демонструє адаптаційні механізми та поступове відновлення [2]. Зростає зацікавленість у пізнавальних та патріотичних маршрутах, екскурсіях місцями героїчної оборони, що формує передумови для створення структурованого військового туру.

За інформацією аналітичних матеріалів Visit Ukraine, окремі регіони України навіть у період воєнних дій демонструють туристичну активність завдяки безпечності локацій та правильно вибудуваній комунікаційній стратегії [3]. Це підтверджує доцільність розробки чітко регламентованих маршрутів у Київській області з дотриманням усіх безпекових норм.

Пропонується розробка дводенного військово-історичного туру «Київщина незламна», орієнтованого переважно на внутрішніх туристів, студентську молодь, представників громадських організацій та іноземних відвідувачів за умови стабільної безпекової ситуації.

Орієнтовна структура туру:

День 1:

– м. Буча – огляд меморіальних місць;

– м. Ірпінь – екскурсія до зруйнованого та відновленого житлового фонду, меморіали оборони;

– м. Гостомель – територія аеропорту (за погодженням із відповідними службами), пам’ятні локації.

День 2:

– с. Мощун – місця запеклих боїв за Київ;

– с. Дмитрівка – фортифікаційні споруди;

– музейна або виставкова експозиція, присвячена обороні Київщини.

Організація такого туру передбачає:

1. попередній інструктаж туристів щодо правил поведінки;
2. супровід сертифікованого гіда;
3. погодження маршрутів із місцевими органами влади;

4. страхування туристів;
5. чіткий таймінг та логістичне забезпечення.

Інноваційність запропонованого туру полягає у поєднанні меморіальної функції з освітньою складовою. Під час маршруту доцільно використовувати елементи цифрових технологій: QR-коди з історичними довідками, інтерактивні карти бойових дій, аудіосупровід із розповідями очевидців. Такий підхід сприятиме глибшому емоційному зануренню та підвищить якість туристичного продукту.

Водночас важливим є дотримання принципів етичності. Екскурсії не повинні перетворюватися на форму сенсаційного туризму. Основний акцент має бути зроблений на вшануванні пам'яті загиблих, висвітленні героїзму захисників та інформуванні про відновлення регіону.

З економічної точки зору, розробка військового туру сприятиме підтримці місцевих громад через використання послуг харчування, транспорту, готельного розміщення та сувенірної продукції. Таким чином формується мультиплікативний ефект для регіональної економіки.

Отже, розробка військового туру в Київській області є актуальним та перспективним напрямом розвитку спеціалізованого туризму. За умови належного рівня безпеки, етичного підходу та використання інноваційних інструментів просування, військовий туризм може стати важливим елементом післявоєнного відновлення туристичної галузі України.

Список використаних джерел

1. Тимчук С., Кожухівська Р. Роль туроператорів у забезпеченні безпеки туризму та просуванні миру і стабільності через військовий туризм. *Економіка та суспільство*. 2023. № 52. URL: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-52-14 (дата звернення: 02.03.2026).
2. Бойко З., Горожанкіна Н., Грушка В. Тенденції розвитку туризму в Україні в умовах воєнного часу. Економіка та суспільство. 2024. № 59. URL: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-7 (дата звернення: 02.03.2026).
3. VisitUkraine Today. Туризм у часи війни: які регіони України демонструють зростання. *Visit Ukraine - SERVICE PORTAL ABOUT UKRAINE 24/7*. URL: https://visitukraine.today/uk/blog/5333/tourism-in-times-of-war-which-regions-of-ukraine-are-showing-growth?srsltid=AfmBOopaPzOeQSIK40S5jfWUtNbhtfbfa7pup-0CGQs0AKM9QnHucnlz (дата звернення: 02.03.2026).